

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 27.03.1996
COM(96)124 def.

VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD
EN HET EUROPEES PARLEMENT

OVER DE TOEPASSING VAN DE RICHTLIJN VAN DE RAAD
OVER DE VASTSTELLING VAN HET BRUTO NATIONAAL PRODUKT
TEGEN MARKTPRIJZEN

1. **Inleiding**

De BNP-richtlijn (Richtlijn 89/130/EEG, Euratom van de Raad van 13 februari 1989) bevat de procedures om de verificatie, en zo nodig de verbetering, van de vergelijkbaarheid, betrouwbaarheid en volledigheid van de schattingen van het BNP door de Lid-Staten te vergemakkelijken. De goedkeuring van de BNP-richtlijn volgde op de vaststelling van het vierde eigen middel van de Europese Gemeenschappen (het BNP-middel).

Dit rapport geeft een overzicht van de vorderingen die sinds de goedkeuring van de BNP-richtlijn door de Commissie en het BNP-Comité zijn gemaakt. Het is opgesteld als antwoord op de verklaring van de Raad ten aanzien van artikel 8, lid 2, van Besluit 94/728/EG, Euratom van de Raad van 31 oktober 1994 betreffende het stelsel van eigen middelen.

In de BNP-richtlijn zelf stond in artikel 7 dat speciale aandacht moet worden gewijd aan de verificatie en verbetering van de volledigheid van de BNP-schattingen, vooral voor wat het grijze circuit betreft. Sindsdien is volledigheid een van de topprioriteiten van het BNP-Comité gebleven. De mijlpaal in de tot dusverre verrichte werkzaamheden was de publikatie van de beschikking van de Commissie over de volledigheid (94/168/EG, Euratom van 22 februari 1994).

Als afspiegeling van deze prioriteit is dit rapport als volgt opgebouwd: in afdeling 2 wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste werkzaamheden op het gebied van de volledigheid. De vorderingen bij de zogenaamde transversale onderwerpen en de specifieke onderwerpen per land worden in afdeling 3 beschreven. In afdeling 4 worden conclusies getrokken.

Centraal in dit rapport staan de verificatie en verbetering van de nationale rekeningen van de twaalf Lid-Staten die de EU eind 1994 telde. De BNP-schattingen van de landen die op 1 januari 1995 tot de EU toetraden (Oostenrijk, Finland en Zweden), zullen pas in de loop van 1996 voor het eerst worden geëvalueerd. Hetzelfde geldt voor de BNP-schattingen van Noorwegen en IJsland in het kader van het Verdrag inzake de Europese Economische Ruimte.

De Commissie heeft een aantal punten gespecificeerd waarvoor zij formeel voorbehouden aan de Lid-Staten kenbaar heeft gemaakt. Deze voorbehouden gelden ten aanzien van onderdelen van de methode voor het vaststellen van het BNP die verdere inspanningen vergen op het gebied van de verificatie en, zo nodig, de verbetering van de statistieken. Het belangrijkste voorbehoud houdt verband met de volledigheid van de BNP-schattingen van ieder land. Afgezien daarvan werden er nog een reeks transversale voorbehouden (thema's die in alle Lid-Staten verder moeten worden geverifieerd en verbeterd) en specifieke voorbehouden per land gemaakt.

2. Volledigheid

Aan de goedkeuring van de beschikking van de Commissie van februari 1994 over de volledigheid is heel wat werk voorafgegaan omdat moest worden onderzocht hoe deze zeer moeilijke materie het best kon worden aangepakt. Krachtens de beschikking moesten de Lid-Staten uiterlijk eind juni 1994 rapporten indienen over vier aspecten van de volledigheid; in sommige gevallen moesten zij uitvoerig onderzoek verrichten om deze rapporten te staven. Het ging om de volgende vier rapporten:

Een gedetailleerde beschrijving van alle reeds door de Lid-Staat gemaakte expliciete en impliciete correcties om volledige BNP-schattingen te verkrijgen.

Een rapport met de resultaten van een specifiek onderzoek naar het gebruik van werkgelegenheidscijfers om de BNP-schattingen te valideren.

Een rapport waarin een gedetailleerde beschrijving wordt gegeven van de wijze waarop inkomen in natura en fooien in de rekeningen worden opgetekend, met voorstellen voor verbeteringen waar deze noodzakelijk mochten blijken.

Een rapport over de haalbaarheid van het gebruik van onderzoekmateriaal van de belastingdienst voor de verbetering van de volledigheid van de nationale rekeningen.

De belangrijkste conclusies van deze werkzaamheden luiden:

Wat de berekeningen en correcties ter vervollediging van de BNP-schattingen van iedere Lid-Staat betreft, was het duidelijk dat de behoefte aan en de juistheid van correcties en berekeningen ter vervollediging van de cijfers alleen kon worden beoordeeld in het licht van de kwaliteit van de gehanteerde basisstatistieken en algemene methoden. Niet alle schattingen van de Lid-Staten zijn gebaseerd op bronnen die voor alle delen van de economie van goede kwaliteit zijn. Zo hebben verscheidene Lid-Staten niet voor alle diensten goede statistieken en ontbreken bij sommige degelijke ondernemingsregisters. Ook worden niet altijd alle door het stelsel van nationale rekeningen geboden mogelijkheden benut om kruiscontroles uit te voeren. De meeste Lid-Staten die in deze situatie verkeren, hebben al concrete plannen om daar in de nabije toekomst iets aan te doen. De inspanningen van de Lid-Staten op het gebied van ondernemingsregisters en dienstenstatistieken worden door diverse initiatieven van de Commissie ondersteund, met name door de verordening van de Raad betreffende ondernemingsregisters (93/2186/EG, Euratom van 22 juli 1993).

Bovendien maken niet alle Lid-Staten expliciete correcties voor ontduiking (d.w.z. het met opzet onjuiste informatie verstrekken aan de overheid) voor andere bedrijfstakken dan de bouwnijverheid en lopen de gehanteerde methoden sterk uiteen. Bijna alle Lid-Staten wacht hier nog een taak.

Wat het gebruik van werkgelegenheidscijfers voor het valideren van het BNP betreft, kan de huidige situatie alleen per land ten volle worden beoordeeld. In sommige landen werd de betrouwbaarheid van de bestaande BNP-schattingen bevestigd, in andere waren de resultaten minder duidelijk. Eén algemene conclusie luidt evenwel dat de resultaten van deze validatie pas bij de volgende algemene herziening van de nationale rekeningen van de betrokken landen in de BNP-schattingen kunnen en moeten worden geïntegreerd. De algemene herzieningen zijn gekoppeld aan de invoering van het nieuwe ESER ("ESER-95"; het ESER is het geheel van de bij al deze werkzaamheden te gebruiken richtsnoeren voor het opstellen van de nationale rekeningen), die in de komende paar jaar in ieder land zal plaatsvinden. De streefdatum voor de integratie van de resultaten is oktober 1998.

Wat de behandeling van inkomen in natura en fooien betreft, luidde de belangrijkste conclusie dat de mate waarin correcties worden aangebracht sterk uiteenloopt van Lid-Staat tot Lid-Staat. Deze divergenties zijn het gevolg van verschillen in belastingregels en -voorschriften, de mate waarin dergelijke soorten van inkomen in de Lid-Staten voorkomen en verschillen in de interpretatie van de boekhoudkundige richtsnoeren (het ESER). Er zijn echter ook onverklaarde verschillen tussen de Lid-Staten, hetgeen inhoudt dat in sommige landen verdere inspanningen moeten worden geleverd.

Wat de haalbaarheid betreft van de mogelijkheid om voor de verbetering van de volledigheid van de BNP-schattingen bij belastingonderzoek verkregen informatie te gebruiken, was het duidelijk dat de behoefte hieraan afhangt van de aanwezigheid van andere mogelijkheden om correcties voor ontduiking te maken; dit is voor iedere Lid-Staat en voor iedere bedrijfstak verschillend. Even duidelijk was dat bij belastingonderzoek verkregen informatie in sommige landen wel kan worden gebruikt en in uiteenlopende mate ook gebruikt wordt, terwijl dit in andere landen niet haalbaar is, hetzij wegens de vertrouwelijkheid van de gegevens, hetzij omdat de aselechte aard van de gegevens het gebruik ervan voor statistische doeleinden onmogelijk maakt.

Ter voltooiing van de werkzaamheden op het gebied van de volledigheid volgt de Commissie een tweeledige aanpak. Zij werkt bilateraal met de Lid-Staten aan de specifieke aspecten die voor ieder van hen uit bovengenoemde rapporten naar voren komen. In 1996 zullen de Lid-Staten worden bezocht om te spreken over gedetailleerde programma's voor het werk dat nog moet worden verricht om ervoor te zorgen dat de werkzaamheden worden afgerond.

Ter ondersteuning van het BNP-Comité heeft de Commissie voorts vier task forces opgericht voor de onderwerpen die blijkens de rapporten naar aanleiding van de beschikking voor alle landen nader onderzoek vergen. Deze task forces zullen de Commissie, en te zijner tijd dus ook het BNP-Comité, advies geven over de beste methoden voor de bouwnijverheid en de handel, over het gebruik van budgetonderzoek en over het schatten van de in- en uitvoer in het kader van het Intrastat-stelsel. De vier task forces zullen uiterlijk in juni 1996 verslag uitbrengen.

De streefdatum voor de voltooiing van de werkzaamheden op het gebied van de volledigheid en voor het opheffen van de voorbehouden van de Commissie voor de volledigheid van de BNP-schattingen van alle Lid-Staten is oktober 1998.

Bijlage A van dit rapport bevat een uitvoeriger beschrijving van de werkzaamheden naar aanleiding van de beschikking over de volledigheid en van de conclusies die tot dusver werden getrokken.

3 Transversale en specifieke onderwerpen per land

Ten aanzien van een reeks transversale onderwerpen (thema's die alle landen betreffen) en een groot aantal specifieke onderwerpen per land heeft de Commissie eveneens grote inspanningen geleverd op het stuk van de verificatie van de vergelijkbaarheid, betrouwbaarheid en volledigheid van de BNP-schattingen van de Lid-Staten.

De volgende **transversale onderwerpen** worden van het grootste belang geacht voor de BNP-schattingen van de Lid-Staten:

- de definitie van het economisch gebied,
- de optekening van belastingen en subsidies,
- de vergelijkbaarheid en betrouwbaarheid van de schattingen voor diensten uit woningbezit,
- de vergelijkbaarheid van schattingen op de grens tussen intermediair en finaal verbruik,
- de volledigheid en optekening van de activiteit van financiële instellingen,
- de kwaliteit van de schattingen voor de overheid en de instellingen zonder winstoogmerk,
- de volledigheid van de schattingen voor de landbouw,
- de kwaliteit van de schattingen voor de overgang van BBP naar BNP,
- de volledigheid van de schattingen van de BTW als component van het BNP.

Op al deze transversale onderwerpen werd vooruitgang geboekt. In sommige gevallen is de basis voor betrouwbare en volledige schattingen al gelegd en werden er reeds enige correcties aan het BNP aangebracht. In andere is de Commissie momenteel bezig met het inwinnen van de zeer gedetailleerde informatie die nodig is voordat de behoefte aan een corrigerende ingreep nauwkeurig kan worden gespecificeerd.

Hierna wordt voor ieder transversaal onderwerp een kort overzicht gegeven van de huidige stand van zaken. Voor uitvoeriger informatie over ieder thema, zie bijlage A.

Het economische gebied waarvoor het BNP moet worden meegedeeld ten behoeve van het BNP-middel, werden in 1991 in een beschikking van de Commissie afgebakend.

Het theoretische werk om de optekening van de belastingen en subsidies door de Lid-Staten vergelijkbaar te maken, werd in 1993 afgerond met de publikatie van drie beschikkingen van de Commissie. Om in de praktijk aan deze richtsnoeren te voldoen, dient door een aantal Lid-Staten nog wat werk te worden verzet.

Teneinde de vergelijkbaarheid en betrouwbaarheid van de schattingen voor diensten uit woningbezit te bewerkstelligen, werd in 1995 een beschikking van de Commissie goedgekeurd. De Lid-Staten zullen tegen oktober 1996 BNP-schattingen verstrekken die zijn opgesteld aan de hand van een gemeenschappelijke en objectieve methode. In de praktijk zal voor sommige landen wellicht een uitzondering moeten worden gemaakt, waarbij hen wordt toegestaan de werkzaamheden pas in oktober 1997 te voltooien.

De vergelijkbaarheid en betrouwbaarheid van schattingen op de grens tussen intermediair en finaal gebruik en voor financiële instellingen werden nagestreefd met behulp van uitgebreide vragenlijsten waarin om zeer gedetailleerde informatie werd verzocht. In 1996 zullen rapporten worden gepresenteerd waarin wordt aangegeven welke verbeteringen in de Lid-Staten noodzakelijk zijn.

Zowel voor de overheid en de instellingen zonder winstoogmerk als voor de landbouw werden documenten opgesteld waarin werd uiteengezet welke de belangrijkste vraagstukken zijn. Deze documenten werden in 1994 door het BNP-Comité besproken. De laatste tijd werd prioriteit gegeven aan ander, belangrijker werk (b.v. de volledigheid), maar deze onderwerpen zullen in 1996 weer worden aangesneden.

De vergelijkbaarheid en betrouwbaarheid van de gegevens voor de overgang van BBP naar BNP werden behandeld in een aantal rapporten die aan het BNP-Comité werden voorgelegd. Met de Lid-Staten werden bilaterale besprekingen gehouden en momenteel wordt verder gewerkt op basis van een lijst met punten waarop verbeteringen nodig waren. Er werd een grote moeilijkheid geconstateerd bij de registratie van de activiteiten van gemeenschappelijke beleggingsfondsen. In maart 1996 zal aan het BNP-Comité een voorstel van de Commissie worden voorgelegd waarin op basis van het werk van een speciale task force een gemeenschappelijke behandeling van deze fondsen wordt aanbevolen.

De schattingen van de BTW als component van het BNP werden uitvoerig door het BNP-Comité besproken, met name wat de verschillen betreft tussen de door de belastingdienst geïnde BTW-bedragen en de volgens de nationale rekeningen theoretisch verschuldigde bedragen. De potentiële weerslag op het BNP van de verschillende manieren waarop de landen de BTW in hun nationale rekeningen in aanmerking nemen, zal in 1996 in bilaterale besprekingen worden beoordeeld.

De streefdatum voor de afronding van de werkzaamheden voor alle transversale onderwerpen is oktober 1997, maar voor de diensten uit woningbezit worden de resultaten al in september 1996 verwacht. Het kan noodzakelijk blijken voor sommige landen een uitzondering te maken, waardoor enkele werkzaamheden pas tegen oktober 1998 zullen zijn afgerond.

Er zij eveneens op gewezen dat de invoering van de nieuwe editie van het ESER ("ESER-95") tot veranderingen in de BNP-schattingen van de Lid-Staten zal leiden. Krachtens artikel 8, lid 3, van de ontwerp-verordening van de Raad betreffende het ESER-95, die onlangs door de Raad werd goedgekeurd en naar verwachting binnenkort zal worden aangenomen, dient het BNP-Comité vóór eind 1996 methoden vast te stellen voor de omzetting van BNP-schattingen die overeenkomstig het ESER-1995 werden opgesteld, in BNP-schattingen die consistent zijn met de huidige versie van het ESER. Laatstgenoemde BNP-schattingen zullen nog steeds nodig zijn in het kader van het BNP

als eigen middel. Tijdens de vergadering van oktober 1995 werd voor het eerst een rapport aan het BNP-Comité voorgelegd, waarin werd uiteengezet hoe en waar het ESER-95 de BNP-schattingen zal beïnvloeden.

Wat de specifieke onderwerpen per land betreft die van belang zijn voor het BNP, zijn ook al grote vorderingen gemaakt. De voornaamste verbeteringen kunnen als volgt worden samengevat:

Er zijn grote inspanningen verricht om de nationale rekeningen van de Lid-Staten wier BNP-schattingen geacht werden de zwakste grondslagen te hebben, volledig te herzien. Hierdoor vonden er al grote veranderingen plaats in de BNP-schattingen van Griekenland, Luxemburg en Portugal (in de orde van respectievelijk +20%, +15% en +10%). Ook in België en Ierland is sprake van belangrijke ontwikkelingen, maar dit wil niet zeggen dat voor deze landen even grote veranderingen in de BNP-schattingen mogen worden verwacht.

Alle Lid-Staten hebben hard gewerkt als antwoord op de voorbehouden van de Commissie ten aanzien van aspecten van de door hen gebruikte methoden voor de vaststelling van het BNP. In vele gevallen kon de Commissie het voorbehoud vervolgens opheffen. In de andere gevallen wordt verwacht dat het onderhanden werk de Commissie in staat zal stellen de voorbehouden tussen nu en de streefdatum van oktober 1997 op te heffen (hoewel het ook hier in sommige gevallen noodzakelijk kan zijn bij wijze van uitzondering een streefdatum van oktober 1998 toe te staan).

Ook hebben alle Lid-Staten hun eigen belangrijke projecten betreffende de ontwikkeling van de nationale rekeningen. Deze projecten zijn niet direct een gevolg van de werkprogramma's van de Commissie en het BNP-Comité, maar ze zijn toch erg belangrijk en vormen hierop een aanvulling.

In bijlage A wordt uitvoeriger informatie verstrekt over de specifieke verbeteringen per land die de Lid-Staten al hebben aangebracht of waarmee zij bezig zijn.

In de tabel van bijlage B wordt in het kort beschreven in hoeverre alle tot nu toe naar aanleiding van een voorbehoud door de Lid-Staten aangebrachte verbeteringen hun BNP-schattingen hebben beïnvloed.

Wat de **nieuwe Lid-Staten, IJsland en Noorwegen** betreft, zij vermeld dat de Commissie gedurende de tweede helft van 1994 ieder van hen voor een eerste keer heeft bezocht en prompt aan het BNP-Comité verslag heeft uitgebracht over de belangrijkste bronnen en methoden die voor de berekening van het BNP worden gehanteerd.

4. Conclusies

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat er al grote vorderingen zijn gemaakt (b.v. in Griekenland, Luxemburg en Portugal) en dat er andere belangrijke verbeteringen op handen zijn (zoals in België en Ierland). In de meeste Lid-Staten zijn er in allerlei delen van het vaststellingsproces verbeteringen aangebracht, maar het nettogevoel voor de BNP-schattingen is soms klein omdat de correcties elkaar compenseren.

Door het tot dusver verrichte werk zijn de belangrijkste tekortkomingen in de BNP-schattingen van de Lid-Staten al aangepakt of zal dit binnenkort gebeuren. De BNP-schattingen van de Lid-Staten zijn dan ook aanzienlijk vollediger, betrouwbaarder en vergelijkbaarder dan zij ooit tevoren waren.

Wat de nog te verrichten werkzaamheden op het gebied van volledigheid, sommige transversale thema's en sommige specifieke aspecten per Lid-Staat betreft, moet er echter nog veel belangrijk werk worden verzet. In oktober 1997 zou een groot deel van dit werk al moeten zijn afgerond en in oktober 1998 zouden alle werkzaamheden, ook die in verband met de volledigheid van het BNP, moeten zijn voltooid.

In dit stadium kan onmogelijk worden voorspeld in hoeverre de nog te voltooien werkzaamheden de BNP-schattingen kunnen beïnvloeden.

De komende jaren zal het zaak zijn ervoor te zorgen dat ook de jongste Lid-Staten (Oostenrijk, Finland en Zweden) en de landen van de Europese Economische Ruimte (Noorwegen en IJsland) tot betrouwbare en volledige BNP-schattingen komen.

Inleiding

In deze bijlage van het verslag wordt uitvoeriger bericht over de reeds afgeronde en de huidige werkzaamheden om de vergelijkbaarheid, betrouwbaarheid en volledigheid van de BNP-schattingen van de Lid-Staten te bewerkstelligen. De werkzaamheden zijn zeer technisch van aard. Alleen de belangrijkste thema's en resultaten worden hier beschreven, omdat werd geoordeeld dat een bespreking van de meer technische aspecten buiten het bestek van deze bijlage valt.

Als afspiegeling van het belang van de werkzaamheden betreffende de volledigheid, is deze bijlage als volgt opgebouwd: in afdeling 1 wordt een zeer kort overzicht gegeven van de belangrijkste werkzaamheden die de Commissie met hulp van het BNP-Comité heeft verricht in de jaren voorafgaande aan de publikatie van de beschikking van de Commissie over de volledigheid. Het werk dat daarna is uitgevoerd en de werkzaamheden die tot 1997/1998 zijn gepland, worden uitvoeriger beschreven in afdeling 2.

1. Tussen 1989 en 1993 verrichte werkzaamheden

1.1 Voorbereidende werkzaamheden

De eerste bijeenkomst van het BNP-Comité vond plaats in juni 1989. De belangrijkste eerste stappen betroffen voorbereidend werk van essentieel belang.

- De Lid-Staten moesten een inventarisatie indienen van hun bronnen en van hun methoden voor de vaststelling van het BNP. Deze inventarisaties dienden door Eurostat en, via het BNP-Comité, met de hulp van de andere Lid-Staten te worden onderzocht. De rapporten die Eurostat hiervan opmaakte, werden in de loop van 1992 besproken. Deze vormden ook de basis voor de voorbehouden die de Commissie voor elk der landen voor delen van hun methoden heeft gemaakt.
- Er moest een werkprogramma worden vastgesteld. Hierbij werd een aantal onderwerpen geselecteerd voor transversaal onderzoek: belastingen en subsidies, diensten uit woningbezit, financiële instellingen, overheid en instellingen zonder winstoogmerk, het onderscheid tussen intermediair en finaal gebruik, de overgang van BBP naar BNP en uiteraard de volledigheid. Voor alle Lid-Staten werd ten aanzien van al deze aspecten van hun BNP-schattingen een voorbehoud gemaakt. Afgezien van bovengenoemde transversale onderwerpen waarvoor een voorbehoud werd gemaakt, werden door het BNP-Comité ook nog diverse andere onderwerpen uitgekozen voor nader transversaal onderzoek, waaronder: de afbakening van de economische gebieden, landbouw, BTW, balansprocedures en het gebruik van fiscale gegevens.

Voor een aantal transversale onderwerpen konden al snel vorderingen worden gemaakt. Zo werd een beschikking van de Commissie goedgekeurd voor de definitie van het **economisch gebied** van de Lid-Staten ten behoeve van het vierde begrotingsmiddel, op basis van het BNP (91/450/EEG, Euratom van 26 juli 1991), waarmee de werkzaamheden van het Comité op dit terrein konden worden afgesloten. Zo werd bij voorbeeld overeengekomen dat de Canarische Eilanden, Ceuta en Melilla deel uitmaken van het Spaanse economische gebied, Madeira en de Azoren tot het Portugese economische gebied behoren en de niet in bijlage IV van het EG-Verdrag genoemde overzeese departementen een deel van het economische gebied van Frankrijk vormen. Ook dient er nota van genomen te worden dat het economische gebied van Duitsland sedert 1990 ook de nieuwe deelstaten omvat.

1.2 Werkwijze van het BNP

Tijdens de vergadering van het BNP-Comité in oktober 1990 diende de Commissie een werkdocument in over de weg die het BNP-Comité moest inslaan. Er werd een tweeledige aanpak voorgesteld, namelijk een transversale aanpak voor een aantal geselecteerde onderwerpen en een aanpak per land voor een aantal andere onderwerpen. Voorts bevatte het stuk een overzicht van de verschillende manieren waarop de verbetering van de volledigheid in het algemeen zou kunnen worden aangepakt, waarvan er een aantal voor gebruik door de Commissie en het BNP-Comité in aanmerking zou kunnen komen.

Tijdens de vergadering van het BNP-Comité in oktober 1991 gaf de Commissie een overzicht van de door de Lid-Staten met het oog op de volledigheid al aangebrachte expliciete correcties. Dit overzicht was gebaseerd op een eerste evaluatie van de door de Lid-Staten ingediende inventarisaties. Niet alle beschrijvingen van de door de Lid-Staten aangebrachte correcties waren even gedetailleerd; ze weerspiegelden de heterogeniteit van de inventarisaties. De Lid-Staten gaven hun mening over de verschillende statistische hulpmiddelen en bronnen die worden gebruikt om te zorgen voor volledigheid (b.v. ondernemingsregisters, methoden betreffende de goederenstromen, arbeidskrachtenenquêtes) en over de mogelijkheden die een transversale aanpak en een aanpak per land voor dit werk te bieden hebben.

1.3 Eerste evaluatie van de schattingen van de Lid-Staten

1992 was grotendeels gewijd aan de bespreking van de rapporten van de Commissie over de methoden waarop de Lid-Staten hun BNP vaststellen. Tijdens de vergaderingen van het BNP-Comité van juli en september 1992 werden de rapporten van alle Lid-Staten, met uitzondering van Luxemburg, over de gebruikte algemene bronnen en methoden besproken. In deze rapporten werd tot op zekere hoogte een beschrijving en een evaluatie van de volledigheid van de BNP-cijfers voor de verschillende Lid-Staten gegeven.

1.4 Werkwijze inzake de volledigheid van de cijfers

Ook tijdens de vergadering van juli 1992 diende de Commissie een kort document in, waarin de volgende criteria voor de evaluatie van de volledigheid werden uiteengezet: het bestaan van een nauwkeurig bepaald referentie-universum van produktie-eenheden; de mogelijkheid vast te stellen of eenheden ontbreken, de mogelijkheid correcties aan te brengen voor ontbrekende eenheden en het bestaan van algemene en systematische correcties voor ontduiking en voor zwart werk.

Tijdens de vergadering van het BNP-Comité van september 1992 diende de Commissie, in de vorm van een ontwerp-beschikking van de Commissie, een gedetailleerd voorstel in voor een uniform werkprogramma inzake de volledigheid. In dit voorstel werden reeds de vier centrale titels onderscheiden van de beschikking van de Commissie die in februari 1994 moest worden gepubliceerd.

Tijdens de meeste vergaderingen van het BNP-Comité tussen september 1992 en september 1993 werd dit werkprogramma inzake de volledigheid langdurig, uitvoerig en intensief besproken, waarna de beschikking van de Commissie stipt in februari 1994 werd gepubliceerd.

In december 1993 legde de Commissie de vergadering van het BNP-Comité een werkdocument voor met een aanvulling op titel IV van de beschikking van de Commissie. Er werd in beschreven hoe de in titel IV verlangde vergelijking van de werkgelegenheidscijfers van invloed zou kunnen zijn op de BNP-schattingen van de Lid-Staten. Aangetoond werd dat het hier niet om een automatische invloed gaat en dat deze invloed ook niet voor alle landen even groot is, maar dat hij afhangt van nationale omstandigheden en van de bronnen en schattingsmethoden die voor de vaststelling van het BNP worden gebruikt.

1.5 Vorderingen bij de transversale thema's

Het werkprogramma inzake de volledigheid nam in 1993 een groot deel van de tijd van het BNP-Comité in beslag. Toch konden ook op tal van andere onderwerpen vorderingen worden geboekt.

Het theoretische werk betreffende het transversale onderwerp **belastingen en subsidies** werd afgerond met de publikatie van drie beschikkingen van de Commissie betreffende de in het ESER gegeven richtsnoeren: een over exploitatie- en invoersubsidies (93/475/EEG, Euratom van 22 juli 1993), een over de indirecte belastingen (93/454/EEG, Euratom van 22 juli 1993) en een over de afbakening tussen intermediair verbruik en andere belastingen in verband met produktie (93/570/EEG, Euratom van 4 oktober 1993). Om ook in de praktijk aan deze richtsnoeren te voldoen, moet uiteraard nog het nodige werk worden verzet.

Uitgangspunt voor de werkzaamheden betreffende de **diensten uit woningbezit** was een document van Eurostat met de resultaten van een speciale, aan de Lid-Staten gerichte vragenlijst. Overeengekomen werd dat de zgn. stratificatiemethode zou worden gebruikt voor de schatting van de toegerekende diensten uit woningbezit (d.w.z. toerekenen van de produktie en de consumptie van diensten die impliciet in het bewonen van een eigen woning besloten liggen) en dat alle Lid-Staten deze methode na verloop van tijd zouden

toepassen. Er werd een task force bestaande uit opstellers van nationale rekeningen en huisvestingsdeskundigen opgericht om oplossingen voor de verschillende theoretische en statistische moeilijkheden uit te werken (b.v. de behandeling van garages en gratis bewoonde woningen en de afwezigheid van huurwoningen die vergelijkbaar zijn met bepaalde soorten door de eigenaar bewoonde woningen).

De belangrijkste onderwerpen betreffende de **overgang van BBP naar BNP** werden uiteengezet in een werkdocument voor de vergadering van het BNP-Comité van oktober 1991. Deskundigen brachten in 1993 (in één geval in 1994) bezoeken aan elk der Lid-Staten om deze problemen te bestuderen.

1.6 Vorderingen bij de per land behandelde onderwerpen

Tijdens de vergadering van oktober 1993 werden rapporten over BNP-controlebezoeken aan vijf Lid-Staten gepresenteerd. Sindsdien zijn er nog vele gevolgd. Bovendien werd een rapport van Eurostat over de schattingen voor de Franse overzeese departementen besproken.

Ook deden sommige Lid-Staten gedurende deze periode zelf opmerkelijke pogingen hun BNP-schattingen te verbeteren, vooral wat de volledigheid betreft.

Voor sommige Lid-Staten (Portugal, Griekenland en Luxemburg) heeft Eurostat speciale hulpprogramma's opgesteld om hun nationale rekeningen te herzien en te verbeteren.

Andere Lid-Staten hadden al plannen voor een herziening van hun nationale rekeningen (Verenigd Koninkrijk en Nederland).

Ierland verrichtte aanzienlijk inspanningen om de betrouwbaarheid van zijn schattingen van de lonen en het exploitatieoverschot volgens de inkomensaanpak te verbeteren.

Duitsland verkeerde in een bijzondere situatie omdat het vanaf 1990 ook cijfers moest geven voor de nieuwe deelstaten. Het opzetten van een volledig nieuw statistisch stelsel voor de nieuwe deelstaten vergde omvangrijke extra inspanningen van het Statistisches Bundesamt.

Voor sommige andere Lid-Staten moesten schattingen voor bepaalde specifieke gebieden worden gemaakt of in aanmerking worden genomen. Zo moest Frankrijk schattingen voor zijn overzeese departementen in de cijfers integreren. Veel landen hebben bovendien nog andere verbeteringen aangebracht die wellicht wat minder opvallen, maar die desondanks aanzienlijk hebben bijgedragen aan de kwaliteit van hun BNP-schattingen.

2. Werkzaamheden sedert de publikatie van de beschikking van de Commissie over de volledigheid in februari 1994

2.1 Toepassingsgebied van de beschikking over de volledigheid

Volgens de beschikking van de Commissie van februari 1994 moesten de Lid-Staten voor vier titels van de beschikking voor eind juni 1994 een rapport indienen. In de praktijk arriveerden verscheidene rapporten enkele maanden later omdat het voor sommige landen onmogelijk bleek het vele werk dat daaraan verbonden was af te ronden en tegelijkertijd ook hun andere verplichtingen na te komen.

Tijdens de vergadering van het BNP-Comité van december 1994 presenteerde Eurostat twee stukken met een overzicht van de door de Lid-Staten ingediende rapporten. Het betrof de werkzaamheden met betrekking tot titel IV, over de validering van de werkgelegenheid die aan de BNP-schattingen ten grondslag ligt, en titel VI, over de uitvoerbaarheid van het gebruik van bij belastingonderzoek verkregen informatie voor de verbetering van de volledigheid.

Tijdens de vergadering van het BNP-Comité van april 1995 diende Eurostat een stuk in met voor elk van de Lid-Staten een overzicht van de nog te verrichten werkzaamheden in het kader van titel IV, de validering van de werkgelegenheid die aan de BNP-schattingen ten grondslag ligt. Dit stuk was gebaseerd op de resultaten van speciale bezoeken aan de meeste Lid-Staten, die naar aanleiding van de vergadering van december 1994 noodzakelijk werden geacht.

Tijdens de vergadering van het BNP-Comité van juni 1995 gaf Eurostat een overzicht voor de twee resterende titels van de beschikking, d.w.z. titel III, betreffende de berekeningen en correcties ter vervollediging van de BNP-schattingen, en titel V, over inkomsten in natura en fooien. Het eerste overzicht werd geschraagd door uitvoerige rapporten over elk der Lid-Staten.

2.2 Titel III: Beschrijving van berekeningen en correcties ter vervollediging van de huidige BNP-schattingen van de Lid-Staten

Met dit deel van de beschikking werd beoogd aanvullende informatie uit de Lid-Staten te verzamelen om na te gaan wanneer en hoe zij berekeningen en correcties maken waarbij

- hetzij expliciet eenheden in aanmerking worden genomen die wel geregistreerd zijn bij de overheid maar die niet door statistische enquêtes worden bestreken, alsook eenheden die zijn vrijgesteld van registratie of die om andere redenen niet zijn geregistreerd, of die anderszins geen of onjuist verslag uitbrengen over hun activiteiten;

- hetzij impliciet dergelijke ontbrekende eenheden in aanmerking worden genomen.

Het door Eurostat gemaakte overzicht van de antwoorden van de Lid-Staten werd in juni 1995 aan het BNP-Comité voorgelegd. In dit document wordt de nadruk gelegd op één zeer belangrijk punt: de behoefte aan en de juistheid van correcties en berekeningen ter vervollediging van de cijfers kan alleen worden beoordeeld in het licht van de kwaliteit van de basisstatistieken van dat land.

De belangrijkste conclusies van het document luiden:

- niet alle schattingen van de Lid-Staten zijn gebaseerd op bronnen die voor alle delen van de economie van goede kwaliteit zijn. Zo hebben verscheidene Lid-Staten geen goede statistieken voor delen van de marktdiensten. De meeste Lid-Staten die in deze situatie verkeren, hebben evenwel al concrete plannen om in de nabije toekomst dergelijke statistieken te maken;
- de Lid-Staten doen tal van pogingen om te corrigeren voor eenheden die niet door de basisbronnen worden bestreken. Om systematische correcties voor dergelijke eenheden te kunnen maken is een goed ondernemingsregister met een groot bereik onontbeerlijk. Dit register is ook van cruciaal belang voor een goede koppeling van de verschillende soorten bronnen. In diverse landen ontbreekt een dergelijk ondernemingsregister, maar de meeste landen die in deze situatie verkeren, hebben al concrete plannen om er in de nabije toekomst een op te richten of zijn bezig hun bestaande register te verbeteren of uit te breiden;
- sommige Lid-Staten benutten niet alle mogelijkheden die er zijn om een kruiscontrole van hun gegevens uit te voeren, door ze namelijk te vergelijken met gegevens uit andere bronnen en de gegevens met elkaar in overeenstemming te brengen in een systematisch schema als een aanbod- en gebruikstabel. Verscheidene van de landen die op dit punt het meest in gebreke zijn, werken echter al aan een verbetering van de situatie of hebben plannen in die richting;
- slechts een paar Lid-Staten maken expliciete correcties voor ontduiking (d.w.z. het met opzet onjuiste informatie verstrekken aan de belastingdienst of aan andere overheidsinstellingen) voor andere bedrijfstakken dan de bouwnijverheid. Bovendien lopen in dat geval de methoden, de bronnen en de hypothesen nog ver uiteen. Bijna alle landen wacht hier nog een taak. Er zouden twee task forces, voor de bouw en voor de handel, de bedrijfstakken waar ontduiking in de meeste landen het vaakst voorkomt, worden opgericht om een onderzoek te doen naar alle aspecten van de voor deze bedrijfstakken gebruikte schattingsmethoden en ook naar het in aanmerking nemen van de ontduiking. De rol van deze task forces wordt in afdeling 3.6 nader toegelicht.

Deze conclusies geven in het kort een algemeen overzicht van de sterke punten en de beperkingen van de huidige schattingen van de Lid-Staten op het stuk van de volledigheid.

Teneinde een ruimer beeld te verkrijgen, moet evenwel ook nog worden gewezen op de volgende voorbeelden van expliciete en impliciete correcties die de Lid-Staten ter

vervollediging van de cijfers nu al hebben aangebracht. Bij deze voorbeelden gaat het er niet om een uitputtende lijst te geven van alle correcties die aan de methode voor de vaststelling van het BNP zijn aangebracht, en ook zijn de gegevens voor ieder land om bovengenoemde redenen onvergelykbaar, maar toch krijgt men zo een idee van de geleverde inspanningen.

België maakt op detailpunten vele impliciete en expliciete correcties ter vervollediging van de cijfers. Desondanks heeft het ontbreken van kwalitatief goede en actuele basisstatistieken voor vele gedeelten van de Belgische economie tot gevolg dat de schattingen van het BNP ook na correctie nog niet de noodzakelijke volledigheid bezitten.

Denemarken brengt vele impliciete (en enkele expliciete) correcties aan in zijn schattingen volgens de produktieaanpak, bij voorbeeld door het gebruik van functioneel afgeleide schattingen voor een groot gedeelte van de bouwnijverheid en van uitgavenschattingen voor bepaalde diensten.

Frankrijk brengt systematische correcties aan in zijn in het algemeen al kwalitatief goede basisgegevens, teneinde rekening te houden met het ontbreken van eenheden, belastingfraude en ontduiking (b.v. BTW-fraude en zwart werk). Samen resulteren deze correcties in een 12% hoger BNP.

Duitsland gebruikt bij zijn BBP-schattingen zowel de produktie- als de uitgavenaanpak – waarbij aan de methode voor de vaststelling van het BNP diverse correcties worden aangebracht waardoor dit 6% hoger uitkomt –, en kiest vervolgens de hoogste van beide schattingen als definitief cijfer. Er wordt dan nog een positieve correctie gemaakt om rekening te houden met eventuele resterende onvolledigheden. Deze twee procedures samen voegen dan nog eens meer dan 0,5% aan het BNP toe.

Griekenland heeft zijn nationale rekeningen aanzienlijk aangepast met het doel ze vollediger te maken. De nu gebruikte betrouwbaarder methode en de betere dekking van de economische activiteit leidden tot een 20% hogere schatting van het BNP voor 1988 en een even grote stijging voor andere jaren.

Ierland gebruikt gegevens uit de volkstelling om andere gegevens over de aantallen werkenden en zelfstandigen, en dientengevolge ook de gegevens over het inkomen van deze groepen, te corrigeren en aan te vullen. Daarnaast wordt nog een belangrijke correctie aangebracht om rekening te houden met een mogelijk te lage aangifte van het inkomen door zelfstandigen.

Italië gebruikt werkgelegenheidsstatistieken om systematische correcties aan te brengen in zijn van ondernemingen ontvangen gegevens, teneinde rekening te houden met niet-aangegeven en zwart werk en met waarschijnlijk niet volledig aangemelde activiteiten. Ook wordt gebruik gemaakt van indirecte methoden om volledigheid te garanderen, zoals functionele schattingsmethoden. De correcties voor werk dat niet volgens de voorschriften plaatsvindt, voegt ongeveer 8% aan het BBP toe, en dat voor te laag aangegeven inkomen nog eens ongeveer 3%.

Luxemburg kon in 1994 een belangrijke herziening van zijn nationale rekeningen afronden, waardoor deze op diverse punten betrouwbaarder en vollediger zijn geworden

en het BNP met 10% is toegenomen. Luxemburg houdt rekening met activiteiten die in de basisstatistieken buiten beschouwing blijven, maar behalve wat de huishoudelijke diensten betreft, worden er geen correcties gemaakt voor zwart werk en voor activiteiten die met opzet niet volledig worden gemeld.

In **Nederland** hebben de nationale rekeningen een stevige statistische basis. Gegevens uit het BTW-stelsel en het stelsel van arbeidsrekeningen dragen bij aan de volledigheid van de schattingen. Bovendien worden expliciete correcties aangebracht voor het niet volledig aangeven van de activiteiten in een aantal branches. De expliciete correcties zijn vooral gebaseerd op gegevens van de belastingdienst en voegen ongeveer 1% aan het BNP toe.

Portugal kon in 1993 een belangrijke herziening van zijn nationale rekeningen afronden; deze had ten doel de rekeningen vollediger en betrouwbaarder te maken. In het nieuwe stelsel worden gegevens over de vraag naar produkten gebruikt om ongeveer 5% aan de basisgegevens over de productie toe te voegen, terwijl er door vergelijkingen met de arbeidskrachtenenquête nog eens ongeveer 2% bijkomen. De herziening zelf leverde een bijdrage van ongeveer 15% aan het BBP op.

Spanje voert, bij voorbeeld met werkgelegenheidscijfers, waardevolle kruiscontroles op zijn gegevens uit om ervoor te zorgen dat deze zo volledig mogelijk zijn; ook wordt een expliciete correctie aangebracht voor niet-aangegeven activiteiten in de bouwnijverheid.

Het **Verenigd Koninkrijk** heeft een aanbod- en gebruiksschema ingevoerd ter verbetering van de kruiscontroles op zijn gegevens en ook heeft het zijn ondernemingsregister opnieuw ingericht. Er worden expliciete correcties aangebracht voor de activiteiten van de bouwnijverheid en ook wordt een algemene correctie ter vervollediging van de cijfers aangebracht, die is gebaseerd op het feit dat de inkomensaanpak altijd lagere cijfers oplevert dan de uitgavenaanpak.

2.3 Titel IV: Validering van de schattingen van de werkgelegenheid die aan de huidige BNP-schattingen ten grondslag liggen

Titel IV van de beschikking schreef voor dat de werkgelegenheidscijfers volgens demografische bronnen moesten worden vergeleken met de schattingen van de werkgelegenheid die aan de BNP-schattingen ten grondslag liggen. Dit betekende dat de definitie van werkgelegenheid voor de vergelijking in overeenstemming moest worden gebracht met die van de binnenlandse beroepsbevolking. De te gebruiken demografische bronnen waren de arbeidskrachtenenquête en de volkstelling, of het nationale equivalent ervan indien er geen volkstelling wordt gehouden. De vergelijking moest volgens de beschikking plaatsvinden voor branches van een bepaald niveau (NACE-CLIO R44 voor de diensten en NACE-CLIO R25 voor de overige branches). Het formaat waarin de tabellen moesten worden geleverd, stond in een bijlage bij de beschikking.

Dit deel van de beschikking was geïnspireerd op de Italiaanse benadering, waarin de werkgelegenheid wordt gebruikt als een van de belangrijkste variabelen voor het waarborgen van de volledigheid van de nationale rekeningen. Indien dezelfde statistische bronnen die ten behoeve van de nationale rekeningen worden gebruikt voor het schatten van de productie en de toegevoegde waarde, ook kunnen worden gebruikt voor een schatting van de werkgelegenheid, dan kan die schatting van de werkgelegenheid ook op volledigheid worden beoordeeld aan de hand van de schattingen van de werkgelegenheid op basis van demografische bronnen. Indien uit de vergelijking zou blijken dat de schattingen van de werkgelegenheid die aan de nationale rekeningen ten grondslag liggen, te laag zijn, dan kunnen er redenen zijn om aan te nemen dat de productie en de toegevoegde waarde ook te laag zijn aangegeven in de nationale rekeningen. Indien de vergelijking aantoont dat er geen sprake is van een te lage schatting dan luidt één waarschijnlijke conclusie dat de nationale rekeningen ten minste de werkgelegenheid volledig bestrijken.

De eerste resultaten van dit werk werden uiteengezet in een werkdocument van Eurostat voor de vergadering van het BNP-Comité van december 1994. Centraal hierin stond:

- een verduidelijking van het werkgelegenheidsbegrip dat aan het BNP ten grondslag ligt. Er was sprake van verwarring in een aantal Lid-Staten waar verscheidene schattingen aan de nationale rekeningen waren gekoppeld;
- een beschrijving van wat er tot dusverre door de Lid-Staten was bereikt. Sommige landen waren al klaar, maar andere nog niet;
- een presentatie van de eerste resultaten.

Uit het document kwam duidelijk naar voren dat er onmiddellijk twee stappen moesten worden genomen:

- bilaterale besprekingen op zeer korte termijn met de meeste Lid-Staten. Deze waren nodig om eventuele resterende problemen uit de weg te ruimen, vast te stellen wat er krachtens de beschikking van de Commissie nog moest worden gedaan en afspraken te maken over de manier waarop dit werk moest worden voltooid en het tijdstip waarop het klaar moest zijn;
- de oprichting van task forces om alle aspecten van de kwaliteit van de onderscheiden schattingsmethoden voor bepaalde branches, bij voorbeeld de bouwnijverheid en de handel, tegen het licht te houden, onder andere de kwestie van de vergelijking van de werkgelegenheid voor deze bedrijfstakken.

In het eerste kwartaal van 1995 werd verder met de Lid-Staten gesproken over de vergelijkingen van de werkgelegenheid. In acht gevallen werd een speciaal bezoek aan een Lid-Staat gebracht. Tijdens de vergadering van het BNP-Comité in april 1995 werd een tweede document over dit onderwerp ingediend, waarbij een overzicht werd gegeven van het nog te verrichten werk.

Van de **huidige situatie** kan alleen een overzicht per land worden gegeven. Een algemene conclusie luidt evenwel dat de Lid-Staten het erover eens waren dat de

resultaten van deze validatie pas bij de volgende herziening van de nationale rekeningen in hun BNP-schattingen konden worden geïntegreerd. Dit werd de enig haalbare optie genoemd, omdat:

- er al een herziening nodig is om de nieuwe begrippen en classificaties uit het nieuwe ESER, de NACE¹ en de CPA² erin op te nemen;
- er al een herziening nodig is om rekening te houden met de nieuwe bronnen en vaststellingsmethoden zoals de nieuwe dienstenstatistieken en de verbeterde ondernemingsregisters;
- de werkgelegenheidsstatistieken het best op elkaar kunnen worden afgestemd en kunnen worden geïntegreerd door van alle andere beschikbare informatie gebruik te maken, inclusief de nieuwe bronnen en classificaties die als onderdeel van de volgende algemene herziening worden ingevoerd;
- één algemene herziening in plaats van een aantal herzieningen na elkaar de ontwirking van de nationale rekeningen beperkt. Dit is zowel voor de opstellers als voor de gebruikers van de gegevens van voordeel.

2.4 Titel V: Beschrijving van voorschriften en statistische correcties voor inkomen in natura en fooien

In Titel V van de beschikking werd van de Lid-Staten gevraagd:

- een overzicht te maken van de belastingvoorschriften voor een lijst van vormen van inkomen in natura, waarbij zij voor iedere vorm de procedure moeten beschrijven die wordt toegepast om ervoor te zorgen dat ze correct in de nationale rekeningen worden opgetekend;
- een beschrijving te geven van hun berekeningen in verband met fooien.

Voor Eurostat en het BNP-Comité is het van belang ervoor te zorgen dat dergelijke vormen van inkomen niet buiten beschouwing blijven bij de vaststelling van de toegevoegde waarde en dus ook van het BNP, hetzij omdat zij in het geheel niet in het statistisch stelsel worden opgenomen, hetzij omdat ze ten onrechte als intermediair verbruik van de ondernemingen worden geboekt. Voor bepaalde Lid-Staten zijn sommige vormen van inkomen in natura en fooien waarschijnlijk belangrijke elementen van het totale inkomen.

Eurostat verstrekke de vergadering van het BNP-Comité in juni 1995 een rapport over de door de Lid-Staten verrichte studies.

---

¹ NACE: Nomenclatuur van economische activiteiten

² CPA: Classificatie van produkten, gekoppeld aan de economische activiteiten

De belangrijkste conclusies luiden:

- de rapporten liepen nogal uiteen qua lengte, uitvoerigheid, duidelijkheid en volledigheid. Eurostat zou de Lid-Staten in bilaterale besprekingen zo nodig vragen om verduidelijkingen of aanvullende informatie;
- de mate waarin de Lid-Staten correcties aanbrenge voor inkomen in natura en fooien loopt sterk uiteen. Deze divergenties zijn het gevolg van verschillen in belastingregels en -voorschriften, de mate waarin de verschillende vormen van inkomen in natura in de Lid-Staten voorkomen en verschillen in de interpretatie van het ESER. Er zijn echter ook onverklaarbare verschillen tussen de Lid-Staten, hetgeen inhoudt dat in sommige landen verdere inspanningen moeten worden geleverd.

2.5 Titel VI: Onderzoek naar de haalbaarheid van het gebruik van bij belastingonderzoek verkregen informatie voor de verbetering van de volledigheid van schattingen van het BNP

In titel VI van de beschikking wordt aan de Lid-Staten gevraagd een rapport op te stellen over de uitvoerbaarheid van het gebruik van onderzoekmateriaal van de belastingdienst voor de verbetering van de volledigheid van BNP-schattingen. In alle Lid-Staten bestaan inkomensbelasting voor personen en ondernemingen en belasting over de toegevoegde waarde en zijn er voor deze belastingen ook onderzoekmechanismen. In sommige Lid-Staten, en met name in Frankrijk, wordt bij belastingonderzoek verkregen informatie al gebruikt voor de verbetering van de volledigheid van de BNP-schattingen.

Eurostat legde de vergadering van het BNP-Comité in december 1994 een werkdokument met een overzicht van de rapporten van de Lid-Staten voor.

De belangrijkste conclusies van deze rapporten luiden:

- de behoefte aan bij belastingonderzoek verkregen materiaal hangt af van de andere mogelijkheden om correcties voor ontduiking te maken; dit is voor iedere Lid-Staat en voor iedere bedrijfstak verschillend. Ook de waarschijnlijke omvang van de ontduiking verschilt per Lid-Staat en per bedrijfstak;
- de resultaten van belastingonderzoek worden in sommige landen in aanmerking genomen door statistieken te gebruiken waarin de resultaten van fraudeonderzoek zijn verdisconteerd. Dit is bij voorbeeld het geval bij het gebruik van BTW-statistieken door Denemarken, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk;
- sommige andere landen gebruiken de resultaten van belastingonderzoek om aparte correcties voor ontduiking aan te brengen. Dit is het geval voor Frankrijk, waar de correcties betrekking hebben op de gehele economie, en voor Nederland ten aanzien van bepaalde vormen van dienstverlening;
- in de nabije toekomst zal het gebruik van fiscale gegevens waarin bij belastingonderzoek verkregen informatie is verdisconteerd, worden uitgebreid in Nederland, Italië en wellicht ook België;

- diverse Lid-Staten zijn voornemens resultaten van belastingonderzoek te gebruiken om aparte correcties aan te brengen of om correcties te verifiëren die al op basis van andere bronnen zijn aangebracht. Dit is het geval voor Nederland, het Verenigd Koninkrijk en Portugal;
- het gebruik van bij belastingonderzoek verkregen informatie voor het aanbrengen van aparte correcties lijkt om uiteenlopende redenen niet haalbaar in België, Duitsland, Ierland, Italië, Luxemburg en Spanje (en misschien Griekenland, maar de situatie in dat land behoeft opheldering). Als belangrijkste hinderpalen worden genoemd de vertrouwelijkheid van de gegevens en de moeilijkheid de resultaten voor de aselect gekozen ondernemingen waar onderzoek plaatsvindt, te extrapoleren naar het universum van alle ondernemingen. Gewoonlijk geschiedt belastingonderzoek vooral bij ondernemingen waar fraude het meest waarschijnlijk wordt geacht. Men mag er dan ook niet van uitgaan dat ondernemingen waar een dergelijk onderzoek niet heeft plaatsgevonden dezelfde kenmerken vertonen als de wel onderzochte bedrijven.

2.6 Follow-up van de beschikking van de Commissie over volledigheid

Om voort te bouwen op het werk inzake de volledigheid heeft de Commissie ter ondersteuning van het BNP-Comité voor een aantal specifieke onderwerpen task forces in het leven geroepen. Zij zullen de Commissie, en te zijner tijd dus ook het BNP-Comité, advies geven over de beste methoden voor de bouwnijverheid en de handel, over het gebruik van budgetonderzoeken en over het schatten van de in- en uitvoer in het kader van het Intrastat-stelsel.

De **Task Force Bouwnijverheid** zal een overzicht geven van de belangrijkste problemen betreffende gegevens en schattingen voor die bedrijfstak (b.v. de problemen in verband met onderaanneming, seizoenarbeid en ontduiking wat produktie en inkomsten betreft) en aangeven wat de beste oplossing is (welke soorten gegevens het bruikbaarst zijn, hoe de cijfers uit de verschillende bronnen kunnen worden gekoppeld enz.).

De **Task Force Handel** doet hetzelfde voor de groot- en detailhandel (b.v. vaststelling van handelsmarges, uitsplitsing van de verkopen in die voor finaal verbruik en die aan bedrijven) en voor cafés, hotels en restaurants.

De **Task Force Toepassing van Budgetonderzoeken** zal nagaan hoe de cijfers uit budgetonderzoeken kunnen worden gebruikt bij de opstelling van BBP-schattingen in het algemeen en in hoeverre ze een hulpmiddel kunnen zijn om toch nog informatie te verzamelen over te laag aangegeven verkopen (b.v. in detailhandelszaken, hotels, cafés en restaurants).

De **Task Force Gebruik van Intrastat-gegevens** zal nagaan hoe de BBP-schattingen met behulp van deze gegevens kunnen worden gewaarborgd en verbeterd. Sinds de afschaffing van de douaneformaliteiten binnen de EU en de invoering van Intrastat voor het optekenen van de intra-EU-handel in goederen, lijkt de nauwkeurigheid van de statistische informatie over deze handel aanzienlijk te zijn achteruitgegaan, met name op het niveau van de produktgroepen. Deze verslechtering van de kwaliteit van de informatie over de buitenlandse handel vermindert de betrouwbaarheid van de uitgaven- en de goederenstroommethode voor het schatten van het BBP. Waarschijnlijk levert het ook kwaliteitsverlies bij de opstelling van de balans op. Verbetering van de statistische informatie over de intra-EU-handel in goederen is daarom zeer belangrijk voor het handhaven en verbeteren van de kwaliteit van de BBP-schattingen van de Lid-Staten.

Deze task forces kwamen voor het eerst bijeen tussen september en november 1995. Eind 1995 en begin 1996 zouden er nog meer vergaderingen volgen. Eind juni 1996 zullen al deze task forces verslag uitbrengen aan het BNP-Comité.

De **streefdatum voor de voltooiing van de werkzaamheden op het gebied van de volledigheid** en voor het opheffen van de voorbehouden van de Commissie ter zake is oktober 1998.

Opgemerkt zij evenwel dat sommige landen waarschijnlijk moeilijk de hand zullen kunnen houden aan deze datum. De hoeveelheid werk die door de Lid-Staten moet worden verzet, loopt van land tot land uiteen en ligt ook nog niet precies vast. Zo zullen de aanbevelingen van de vier task forces van het BNP-Comité niet voor juni 1996 bekend zijn. Ze zullen door de Commissie moeten worden bestudeerd en vervolgens ook worden besproken en goedgekeurd door het BNP-Comité voordat zij tegen oktober 1998 ten uitvoer kunnen worden gelegd.

In 1996 zullen de Lid-Staten worden bezocht om te spreken over gedetailleerde programma's voor het werk dat nog moet worden verricht om te zorgen voor volledigheid vóór oktober 1998, b.v. over de vergelijking van de werkgelegenheid, die moet worden geïntegreerd in de komende herziening van de nationale rekeningen, of over het schatten van het inkomen in natura en met name over de behandeling van het particuliere gebruik van zakenauto's.

2.7 Vorderingen bij de transversale onderwerpen sinds 1994

Afgezien van de grote inspanningen op het punt van de volledigheid is er ook veel vooruitgang geboekt bij de andere transversale onderwerpen waarvoor voorbehouden werden gemaakt en de Commissie en het BNP-Comité onderzoek moesten verrichten. Op de volgende punten werden opmerkelijke vorderingen gemaakt.

De task force **Diensten uit woningbezit**, die medio 1993 met zijn werkzaamheden begon, voltooide zijn werk medio 1994 met een specificatie van de wijze van toepassing van de stratificatiemethode. Op basis hiervan legde Eurostat het BNP-Comité voor de vergadering van december 1994 een ontwerp-beschikking van de Commissie voor met de methoden die in alle Lid-Staten zouden moeten worden toegepast. Na wijzigingen op detailpunten kreeg het voorstel de unanieme steun van het BNP-Comité en werd de beschikking van de Commissie ook goedgekeurd (95/309/EG, Euratom van 18 juli 1995). De Lid-Staten dienen in het kader van de gegevens die in september 1996 over het BNP

als eigen middel moeten worden verstrekt, BNP-schattingen te leveren die zijn opgesteld aan de hand van de nieuwe gemeenschappelijke methoden voor diensten uit woningbezit voor 1988 en daarna. In de praktijk is voor sommige landen wellicht een derogatie nodig, waarbij hen wordt toegestaan de werkzaamheden tegen eind september 1997 af te ronden.

De vergelijkbaarheid van schattingen op de **grens tussen intermediair en finaal gebruik** werd besproken in een document dat in juli 1994 aan het BNP-Comité werd voorgelegd. Hierin wordt speciale aandacht besteed aan het optekenen van uitgaven voor reparaties aan infrastructurele voorzieningen, verbeteringen en vervangingen, kapitaalgoederen van geringe waarde en programmatuur. Er is uitvoerige informatie nodig over de wijze waarop de Lid-Staten zich in de praktijk ten aanzien van dergelijke uitgaven aan het ESER conformeren, voordat de vergelijkbaarheid geverifieerd en zo nodig verbeterd kan worden. Hiertoe werd in oktober 1994 een uitgebreide vragenlijst naar de Lid-Staten gezonden; deze wordt eind 1995 terugverwacht.

Eurostat legde in januari 1994 een eerste document over de **financiële instellingen** aan het BNP-Comité voor. Hierin werd een aantal technische vraagstukken betreffende de meting van de productie van sommige financiële diensten (zoals het verzekeringswezen en de valutahandel) aangesneden en ook werden in het document een aantal vragen over de dekking van bepaalde soorten financiële instellingen (b.v. instellingen die niet onder toezicht van de centrale bank staan) in het kader van de statistische rapportering aan de orde gesteld. Hierna volgde een vragenlijst waarin elk der Lid-Staten om een uitvoerige toelichting op deze punten werd gevraagd, alsmede om nadere informatie naar aanleiding van een uitvoerige studie van hun inventarisatie op het punt van de financiële instellingen. De meeste antwoorden op de vragenlijst zijn nu binnen en de komende maanden zal op basis hiervan een nieuw rapport voor het BNP-Comité worden opgesteld.

Wat de **overheid en de instellingen zonder winstoogmerk** betreft, werd in december 1994 een eerste document aan het BNP-Comité voorgelegd, waarin werd uiteengezet wat de belangrijkste onderwerpen zijn. Het Comité was van oordeel dat althans een deel van de onderwerpen zeker van enig belang zijn voor het BNP, met name de kwestie van de toerekening van het verbruik van vaste activa voor kapitaalgoederen van de overheid, maar dat zij een geringere prioriteit hadden dan veel van de andere onderwerpen die tegelijkertijd door het Comité werden bestudeerd (b.v. de volledigheid). Daarom werd overeengekomen pas over een jaar of zo verder te werken aan de overheid en de instellingen zonder winstoogmerk, zodat er snellere vorderingen konden worden gemaakt met belangrijker werk. Het ligt derhalve in de bedoeling dit onderwerp binnenkort weer in het BNP-Comité aan te snijden.

De vroegere werkzaamheden inzake de **overgang van BBP naar BNP**, waarover in afdeling I van dit document werd bericht, werd gevolgd door een rapport dat in december 1994 aan het BNP-Comité werd voorgelegd. Dit rapport volgde op de bilaterale besprekingen die ter zake met de Lid-Staten werden gehouden; het bevatte een lijst met de punten waarop in sommige Lid-Staten nog verbeteringen nodig waren, terwijl ook aandacht werd besteed aan een grote moeilijkheid bij de registratie van de activiteiten van gemeenschappelijke beleggingsfondsen, waarmee alle Lid-Staten te kampen hebben en die nader onderzoek vergde. Het Comité besloot een task force in het leven te roepen die een voorstel zou moeten doen voor de behandeling van gemeenschappelijke beleggingsfondsen. In het eerste helft van 1995 is deze task force drie maal bijeengekomen. Tijdens de vergadering van oktober 1995 werd een document aan het BNP-Comité voorgelegd waarin op basis van het werk van de task force een behandeling

van deze fondsen werd aanbevolen. De besprekingen werden tijdens de vergadering van december 1995 van het Comité voortgezet en zullen naar verwachting in maart 1996 worden afgerond. De andere zwakke punten betreffende de overgang van BBP naar BNP die in sommige Lid-Staten verbetering behoeven, zullen op bilaterale basis worden aangepakt.

De **landbouw** werd behandeld in een document dat in juli 1994 aan het BNP-Comité werd voorgelegd. Er werd een groot aantal gedetailleerde en technische moeilijkheden bij het meten van de landbouwbijdrage aan het BNP vastgesteld. In de schattingen van vele Lid-Staten werden zwakke punten, die gewoonlijk alleen geringe gevolgen hadden, aangetroffen, maar bij de Portugese schattingen voor de landbouw moest een voorbehoud worden gemaakt. Vaak hadden deze zwakke punten te maken met het gebruik van het begrip "nationale boerderij" in de landbouwrekeningen en met het feit dat dit niet volledig compatibel is met de voor de nationale rekeningen benodigde begrippen. Het Comité besloot de specialisten op het gebied van landbouwrekeningen van een aan het Landbouwstatistisch Comité gebonden werkgroep te raadplegen over de technische en gedetailleerde punten die in het document aan de orde kwamen. Het BNP-Comité zal in 1996, als het advies binnen is, op deze kwestie terugkomen.

Het BNP-Comité heeft al lange tijd interesse in het **gebruik van BTW-gegevens** voor het schatten van het BNP. Twee aspecten van deze kwestie krijgen hierbij bijzondere aandacht; beide hebben te maken met de berekening en de interpretatie van het theoretische BTW-bedrag: dit is het BTW-bedrag dat mag worden verwacht indien de BTW-regels en -verordeningen worden toegepast op de schattingen van de economische activiteit die in de nationale rekeningen zijn opgenomen. Het eerste punt waarnaar de aandacht uitgaat, betreft de interpretatie van het verschil tussen dit theoretische BTW-bedrag en het BTW-bedrag dat feitelijk door de staat wordt ontvangen. Het tweede punt betreft de kwestie welk BTW-begrip feitelijk wordt gebruikt als BTW-component van het BNP. Tijdens de vergadering van het Comité in januari 1994 diende Eurostat een document in over de verschillen tussen de begrippen die in sommige Lid-Staten voor de schatting van de BTW als component van het BNP worden gebruikt en over de belangrijkste thema's die nader onderzoek vergen. Dit werd gevolgd door een korte vragenlijst om de voor de voortzetting van de werkzaamheden benodigde aanvullende informatie te verzamelen, en vervolgens door een tweede document dat tijdens de vergadering van juni 1995 aan het BNP-Comité werd voorgelegd. De besprekingen over een voor alle Lid-Staten uitvoerbare gemeenschappelijke methode voor het schatten van de BTW als component van het BNP werden tijdens de vergadering van december 1995 hervat en zullen op bilaterale basis worden voortgezet.

De **streefdatum voor de afronding van de werkzaamheden voor alle transversale onderwerpen** en de opheffing van de voorbehouden van de Commissie is oktober 1997 (voor diensten uit woningbezit worden de resultaten in september 1996 verwacht). Enige landen zal wellicht bij wijze van uitzondering worden toegestaan sommige werkzaamheden pas tegen oktober 1998 af te ronden.

2.8 Vorderingen bij de specifieke onderwerpen per land sinds 1994

In bepaalde Lid-Staten zijn ook al grote vorderingen gemaakt bij de verbetering van de vergelijkbaarheid en de betrouwbaarheid van hun eigen specifieke BNP-schattingen. Deze verbeteringen kunnen als volgt worden samengevat.

Er zijn grote inspanningen verricht om de nationale rekeningen van de Lid-Staten wier BNP-schattingen geacht werden de zwakste grondslagen te hebben, volledig te herzien. Hierdoor vonden er al grote veranderingen plaats in de BNP-schattingen van Griekenland, Luxemburg en Portugal. Ook in België en Ierland is sprake van belangrijke ontwikkelingen, maar dit wil niet zeggen dat voor deze landen even grote veranderingen in de BNP-schattingen mogen worden verwacht.

Alle Lid-Staten hebben hard gewerkt als antwoord op de voorbehouden van de Commissie ten aanzien van aspecten van de door hen gebruikte methoden voor de vaststelling van het BNP. In vele gevallen kon de Commissie het voorbehoud vervolgens opheffen. In de andere gevallen wordt verwacht dat het onderhanden werk de Commissie in staat zal stellen de voorbehouden tussen nu en de streefdatum van oktober 1997 op te heffen (hoewel het ook hier in sommige gevallen noodzakelijk kan zijn bij wijze van uitzondering een streefdatum van oktober 1998 toe te staan).

Ook hebben alle Lid-Staten hun eigen belangrijke projecten betreffende de ontwikkeling van de nationale rekeningen. Deze projecten zijn niet direct een gevolg van de werkprogramma's van de Commissie en het BNP-Comité, maar ze zijn toch erg belangrijk en vormen hierop een aanvulling.

Een volledige lijst van alle door de Lid-Staten aangebrachte verbeteringen zou wel erg lang worden. Tot de belangrijke verbeteringen die de Lid-Staten al hebben aangebracht of waarmee zij bezig zijn, behoren de volgende.

In **België** is een reeks institutionele veranderingen aangebracht met de bedoeling de ontwikkeling van de nationale rekeningen een nieuwe impuls te geven. Het bestaande stelsel, waarover Eurostat in een uitvoerig rapport uit 1992 opmerkte dat het tal van tekortkomingen vertoonde, zal grondig worden gereviseerd. Tot de belangrijkste nieuwe kenmerken van het stelsel van nationale rekeningen behoren een nieuwe reeks basisstatistieken van ondernemingen en de vervanging van het OESO-schema van nationale rekeningen uit 1958 door het ESER.

Ten aanzien van **Denemarken** kon de Commissie dank zij het reeds verrichte werk al één specifiek voorbehoud opheffen, terwijl dit binnenkort ook voor een tweede voorbehoud staat te gebeuren. Voorts kon de Commissie haar voorbehoud ten aanzien van de belastingen en subsidies opheffen nadat Danmarks Statistik enige wijzigingen had aangebracht. De werkzaamheden inzake een grondige revisie van de nationale rekeningen, waaronder de integratie van verscheidene belangrijke nieuwe bronnen, zal medio 1997 worden afgerond. Deze herziening omvat een aantal projecten die specifiek gericht zijn op de resterende voorbehouden van de Commissie ten aanzien van Denemarken, terwijl andere projecten voortborduren op de tot dusverre verrichte werkzaamheden betreffende de volledigheid van de cijfers.

Voor **Frankrijk** kon de Commissie dank zij de verbetering van enige van de schattingen die deel uitmaken van de nationale rekeningen, al een van de voorbehouden ten aanzien van dat land, alsmede het transversale voorbehoud voor belastingen en subsidies opheffen. Er wordt ook gewerkt aan de lange-termijnontwikkelingen die nodig zijn om het andere specifiek voor Frankrijk geldende voorbehoud op te heffen.

Voor **Duitsland** werden BNP-schattingen die ook voor de nieuwe deelstaten gelden, aan het BNP-Comité voorgelegd. In een rapport voor het BNP-Comité gaf de Commissie in juli 1994 een kritische evaluatie van deze schattingen, waarbij zij aandacht besteedde aan de grote inspanningen die hiervoor nodig waren en ook enige gebieden aangaf waar in de toekomst nog verbeteringen mogelijk zijn. De voorbehouden van de Commissie ten aanzien van Duitsland (oude en nieuwe deelstaten) worden, niet allemaal op hetzelfde tijdstip, tussen nu en oktober 1997 aangepakt. Het transversale voorbehoud voor de belastingen en subsidies is voor Duitsland opgeheven.

In **Griekenland** heeft het nationale bureau voor de statistiek met behulp van enige met middelen van de Commissie betaalde technische deskundigen grote vorderingen gemaakt op het gebied van de nationale rekeningen. De in 1994 grotendeels afgesloten omvangrijke herziening leidde tot verbeterde methoden voor bij voorbeeld de bouwnijverheid, de handel en de zakelijke en persoonlijke diensten, waardoor eerdere BNP-schattingen met meer dan 20% konden worden verhoogd. Hoewel er nog wel wat verbeteringen nodig zijn, moge duidelijk zijn dat de Griekse nationale rekeningen al veel vergelijkbaarder en betrouwbaarder zijn geworden. De informatie die de Commissie nog nodig heeft om de voorbehouden ten aanzien van Griekenland te kunnen evalueren en te zijner tijd te kunnen opheffen, wordt in februari 1996 verwacht.

In **Ierland** loopt nog een aantal projecten die moeten leiden tot grote verbeteringen van de betrouwbaarheid van de BBP-schattingen volgens de inkomensaanpak. Bovendien zullen de ontwikkeling van de uitgavenaanpak en een aanbod- en gebruiksschema ook deugdelijker nationale rekeningen opleveren. Deze ontwikkelingen zouden in 1997 moeten zijn afgerond. Indien het werk resultaat heeft gehad, zullen alle voorbehouden ten aanzien van Ierland kunnen worden opgeheven.

In **Italië** worden gegevens over de werkgelegenheid gebruikt ter vervollediging van de nationale rekeningen; dit wordt gezien als een goede basis hiervoor. Ook wordt eraan gewerkt om zoveel mogelijk gebruik te maken van budgetonderzoeken en om een ondernemingsregister van goede kwaliteit op te bouwen. Wanneer deze belangrijke taken zijn afgerond, zullen de voorbehouden van de Commissie ten aanzien van Italië waarschijnlijk kunnen worden opgeheven.

In **Luxemburg** werd in 1994 een belangrijke herziening afgerond. Er werden verbeteringen aangebracht in veel van de basisstatistieken, met name op het gebied van de diensten, en in een aantal van de gebruikte schattingsmethoden. De vorige schatting van het BNP kon hierdoor met ongeveer 10% worden verhoogd. Wanneer de volledige documentatie over het herziene stelsel van nationale rekeningen binnen is, zal de Commissie vermoedelijk in staat zijn de meeste of alle voorbehouden ten aanzien van Luxemburg op te heffen.

In **Nederland** werd in 1992 al een belangrijke herziening van de nationale rekeningen afgerond; hierbij werd een aantal van de zwakste punten weggewerkt. Er wordt nu gewerkt aan een nieuwe herziening om nog meer verbeteringen op het gebied van de volledigheid aan te brengen. Deze herziening moet in 1999 worden afgesloten. Er is een studie verricht naar aanleiding van het enige voorbehoud dat de Commissie ten aanzien van Nederland maakte; door een kleine wijziging van dit BNP kan dit worden opgeheven.

In **Portugal** werden de zwakste punten van het stelsel van nationale rekeningen aangepakt in het kader van een in 1994 afgeronde grote herziening. Deze leverde sterk verbeterde schattingen op van de bijdrage van bij voorbeeld grote delen van de dienstverlenende sector en had tot gevolg dat eerdere schattingen van het BNP met ongeveer 15% konden worden verhoogd. Hoewel er nog meer verbeteringen in de Portugese nationale rekeningen moeten worden aangebracht, kunnen dank zij het al verrichte omvangrijke werk binnenkort al veel van de voorbehouden van de Commissie ten aanzien van Portugal worden opgeheven. Waarschijnlijk zullen de resterende voorbehouden in 1996 tot verdere verbeteringen van het BNP leiden en gehoopt wordt dat deze voorbehouden dan ook kunnen worden opgeheven.

In **Spanje** zijn verbeteringen aangebracht in de behandeling van de staatsloterij en van de belastingen en subsidies. Het voorbehoud van de Commissie ten aanzien van de Spaanse staatsloterij is opgeheven. Er wordt nog gewerkt aan verbeteringen waardoor ook de resterende voorbehouden ten aanzien van Spanje, alsmede het transversale voorbehoud betreffende de belastingen en subsidies in 1997 kunnen worden opgeheven.

In het **Verenigd Koninkrijk** zijn de werkzaamheden al voltooid, zodat de Commissie alle vier voorbehouden ten aanzien van de BNP-schattingen van het Verenigd Koninkrijk kon opheffen.

Wat de **nieuwe Lid-Staten, IJsland en Noorwegen** betreft, zij vermeld dat Eurostat gedurende de tweede helft van 1994 aan ieder van hen een eerste bezoek heeft gebracht. Doel van deze bezoeken was basisinformatie in te winnen over de bronnen en methoden die ieder land hanteert, en hen te gidsen bij het verstrekken van gedetailleerdere inlichtingen aan de Commissie. Tijdens de vergaderingen van december 1994 en maart 1995 heeft het BNP-Comité de bezoeksrapporten besproken.

Bijlage B van het rapport aan de Raad en het Europees Parlement over de BNP-richtlijn

Beknopt overzicht van de in de BNP-schattingen aangebrachte verbeteringen voor de jaren waarvoor een voorbehoud gold

Jaar		1988				1989				1990				1991			
		1988-I	1988R95	totale verandering	verbeteringen n.a.v. voorbehouden	1989-I	1989R95	totale verandering	verbeteringen n.a.v. voorbehouden	1990-I	1990R95	totale verandering	verbeteringen n.a.v. voorbehouden	1991-I	1991-IV	totale verandering	verbeteringen n.a.v. voorbehouden
<i>Land</i>	<i>Eenheid</i>																
België	Md BFR	5445	5513	1,25%	0,06%	5952	5991	0,66%	N/B	6352	6345	-0,11%	N/B	6680	6699	0,28%	N/B
Denemarken	Md DKR	695	694	-0,14%	0,11%	733	725	-1,09%	0,11%	777	753	-3,09%	0,11%	784	782	-0,26%	0,11%
Duitsland	Md DM	2122	2108	-0,66%	N/B	2261	2249	-0,53%	N/B	2470	2494	0,97%	N/B	2826	2882	1,98%	0,85%
Griekenland	Md DR	7390	8997	21,75%	20,70%	8768	10691	21,93%	20,60%	10409	12867	23,61%	20,90%	12813	15726	22,73%	20,70%
Spanje	Md PTA	39190	40018	2,11%	0,69%	44597	44945	0,78%	0,64%	49627	49971	0,69%	0,56%	54223	54736	0,95%	0,67%
Frankrijk	Md FF	5645	5726	1,43%	0,07%	6101	6154	0,87%	0,08%	6467	6479	0,19%	0,03%	6722	6735	0,19%	-0,06%
Ierland	Md IR£	18,8	20	6,38%	3,67%	20,9	22,18	6,12%	3,30%	22,9	24,06	5,07%	3,93%	24,25	25,4	4,74%	3,51%
Italië (LIT)	1000 Md	1072	1084	1,12%	-0,04%	1177	1183	0,51%	N/B	1291	1296	0,39%	N/B	1407	1409	0,14%	N/B
Luxemburg	Md LFR	326	360	10,43%	9,20%	373	404	8,31%	8,85%	397	442	11,34%	9,32%	433	482	11,32%	8,78%
Nederland	Md HFL	449	454	1,11%	1,56%	473	485	2,54%	1,69%	509	516	1,38%	1,37%	543	542	-0,18%	-0,18%
Portugal	Md ESC	5880	6780	15,31%	15,53%	6994	8004	14,44%	14,71%	8460	9490	12,17%	14,21%	10206	10915	6,95%	10,74%
VK	Md UK£	463	459	-0,86%	-0,10%	511	502	-1,76%	-0,16%	548	540	-1,46%	-0,24%	568	566	-0,35%	-0,25%

19XX-I = eerste schatting voor 19XX

19XXR95 = in 1995 herziene schatting voor 19XX

N/B = niet beschikbaar

Voorwoord

In de voorafgaande tabel worden de wijzigingen beschreven die in de BNP-schattingen van de Lid-Staten voor de periode 1988-1991 zijn aangebracht. Sommige van deze wijzigingen zijn het gevolg van lopende correcties van het BNP. Het is niet de bedoeling om nu hierop in te gaan, maar wel om de veranderingen te belichten die voortvloeien uit verbeteringen die werden aangebracht in toepassing van beschikkingen van de Commissie of naar aanleiding van de voorbehouden. Hierna worden de specifieke verbeteringen per land toegelicht.

Om zich een oordeel te kunnen vormen over de door de Lid-Staten gemaakte vorderingen, hebben Eurostat en het BNP-Comité zich met name ingespannen om de verbeteringen te evalueren die naar aanleiding van een voorbehoud aan de gebruikte statistische methoden en bronnen werden aangebracht, vooral wanneer de veranderingen in de cijfers onvoldoende gedetailleerd waren aangegeven.

De periode 1988-1991 werd gekozen omdat ervan wordt uitgegaan dat de BNP-schattingen voor deze jaren definitief zijn en omdat er voor deze jaren voorbehouden werden gemaakt.

België

Voor 1988 is de totale weerslag van de direct met de voorbehouden samenhangende BNP-correcties (0,06%) gelijk aan het gemiddelde van de correcties voor de drie verschillende methoden voor de berekening van het BNP. Wat de produktieaanpak betreft, hebben deze veranderingen (in totaal 0,13% van het BNP) voornamelijk betrekking op de uit het buitenland afkomstige beloning van werknemers (0,19%) en de toegevoegde waarde van marktdiensten (-0,08%). De verbeteringen op het gebied van de inkomensaanpak (0,16%) houden hoofdzakelijk verband met de aan Belgische ondernemingen betaalde belastingen (-0,33%), bedrijfswinsten (0,25%), de beloning van werknemers (0,13%) en de door Belgische bedrijven ontvangen dividenden (0,09%). Bij de uitgavenaanpak houden de correcties (-0,12%) uitsluitend verband met de schattingen van het finaal verbruik.

De overige wijzigingen voor 1988 en die voor de jaren 1989-1991 zijn hoofdzakelijk terug te voeren op veranderingen in de gehanteerde statistische grondslagen en methoden en op retrospectieve correcties op basis van nieuwe en meer gedetailleerde gegevens die na 1994 werden verkregen. De volledigheid is verbeterd. Deze correcties kunnen momenteel echter niet aan een specifiek voorbehoud worden toegeschreven.

Denemarken

Denemarken heeft zijn BNP-schattingen voor 1988 tot en met 1991 gewijzigd in het licht van de aan de Deense overheid meegedeelde voorbehouden ten aanzien van de watervoorziening en bepaalde handelsactiviteiten. De weerslag van de veranderingen voor deze vier jaar bedraagt ongeveer 0,02% van het BNP voor de watervoorziening en 0,09% voor de handelsactiviteiten.

Er zij eveneens op gewezen dat Denemarken de in 1991 doorgevoerde correcties voor belastingen en subsidies ongedaan heeft gemaakt om te voldoen aan de beschikking ter zake.

Duitsland

Sedert 1990 wordt in de BNP-schattingen van Duitsland rekening gehouden met de hereniging op 3 oktober van dat jaar. De cijfers voor 1988 en 1989 hebben bijgevolg betrekking op de oude Bondsrepubliek, terwijl die voor 1990 en 1991 de nieuwe deelstaten omvatten.

Duitsland heeft de schatting voor 1991 voor de nieuwe deelstaten met ongeveer 0,85% bijgesteld naar aanleiding van de voorbehouden die voor deze nieuwe deelstaten werden gemaakt.

Griekenland

Griekenland heeft zijn BNP-cijfers voor 1988-1991 gewijzigd in het kader van een grondige herziening van zijn nationale rekeningen, die nog steeds aan de gang is. De weerslag van de veranderingen over deze periode belooft ongeveer 20,7% van het BNP.

Spanje

Spanje heeft zijn BNP-schattingen voor 1988-1991 bijgesteld in reactie op de voorbehouden. Deze correcties houden verband met de staatsloterij (0,36% van het BNP), verzekeringsdiensten (-0,21%) en subsidies voor onderwijsactiviteiten (0,48%). De schattingen voor de staatsloterij met betrekking tot de periode 1988-1991 zijn definitief. De procedure voor het opheffen van het voorbehoud ten aanzien van de staatsloterij is in gang gezet. Daartegenover staat dat de gegevens voor verzekeringsdiensten en onderwijssubsidies nog steeds van voorlopige aard zijn.

Frankrijk

Frankrijk heeft herziene BNP-schattingen voor 1988-1991 verstrekt, waarin rekening werd gehouden met de voorbehouden ten aanzien van het economisch gebied, leasing-transacties, het verzekeringswezen, afschrijving van wegen en netwerken, diefstal uit voorraden, behandeling van aan de staat betaalde controle- en toezichtvergoedingen en betalingen aan de SNCF en RATP ter compensatie van de *carte orange* (abonnementen). De correcties voor al deze voorbehouden voor 1988-1991 zijn definitief en belopen respectievelijk 0,07%, 0,08%, 0,03% en -0,06% van het BNP. Vanaf 1992 verstrekt Frankrijk bovendien gegevens die voor deze factoren zijn gecorrigeerd. De specifieke voorbehouden ten aanzien van deze punten zijn opgeheven.

Ierland

Ierland heeft zijn BNP-schattingen voor 1988-1991 gecorrigeerd in reactie op bepaalde voorbehouden. Voor de vier jaren in kwestie bedragen de correcties respectievelijk 3,67%, 3,30%, 3,93% en 3,51% van het BNP. Voor 1988 heeft ruim twee derde van de correcties betrekking op de schatting van het bruto exploitatieoverschot. Wat de periode 1989-1991 betreft, is het op grond van de verstrekte informatie niet mogelijk de veranderingen uit te splitsen over de onderscheiden voorbehouden. De nieuwe schattingen zijn van voorlopige aard.

Italië

De enige wijziging die Italië naar aanleiding van de voorbehouden in zijn nationale rekeningen voor 1988-1991 heeft aangebracht, is een correctie ten belope van -0,04% van het BNP voor de uit het buitenland afkomstige beloning van de werknemers. Deze correctie vloeit voort uit het door het BNP-Comité nog niet onderzochte voorbehoud ten aanzien van de overgang van BBP naar BNP. Daar de herziening van de Italiaanse nationale rekeningen nog niet is afgerond, kunnen de vereiste correcties nog niet worden gespecificeerd.

Luxemburg

In het kader van de in 1994 voltooide, ingrijpende herziening van zijn nationale rekeningen heeft Luxemburg zijn schattingen voor de nationale rekeningen voor 1988 tot 1991 gewijzigd om met de voorbehouden rekening te houden. De correcties over deze periode bedragen ongeveer +9% van het BNP. Zij houden vooral verband met een betere dekking van de diensten en de financiële en verzekeringsactiviteiten (ongeveer 90% van de toename) en, in mindere mate, met de herwaardering van de door de overheid verleende markt- en niet-marktdiensten.

Nederland

Nederland heeft zijn BNP-schattingen voor 1988-1990 gecorrigeerd in het kader van de omvangrijke herziening van de nationale rekeningen, die in 1992 werd afgerond. De correcties bedragen ongeveer 1,5% van het BNP. Bij de schatting voor 1991 werd van de nieuwe grondslag uitgegaan. Deze cijfers hebben nadien geen ingrijpende veranderingen meer ondergaan. De gegevens voor 1988 tot 1991 werden lichtelijk bijgesteld na de herziening van het verbruik van vaste activa, die in 1995 mogelijk werd gemaakt omdat nieuwe cijfers over investeringen beschikbaar kwamen. Deze herziening kan worden toegeschreven aan het voorbehoud ten aanzien van de overheid en de instellingen zonder winstoogmerk.

Portugal

In het kader van de grote herziening van zijn nationale rekeningen heeft Portugal zijn BNP-schattingen voor de periode 1988-1991 gecorrigeerd. Deze correcties bedragen respectievelijk 15,53%, 14,71%, 14,21% en 10,74% van het BNP. De cijfers voor 1991 hoefden minder fors te worden bijgesteld omdat, anders dan voor de voorafgaande drie jaar, de aanvankelijke schatting voor 1991 reeds rekening hield met de Azoren en Madeira, die samen goed zijn voor ongeveer 5% van het BNP. Voor de periode 1988-1991 zijn de cijfers voor de wijzigingen die verband houden met verbeteringen naar aanleiding van de voorbehouden bovendien hoger dan die voor de totale verandering. Dit komt doordat andere correcties tussen 1993 (het jaar waarin de verbeteringen naar aanleiding van de voorbehouden werden aangebracht) en 1995 in een daling van de BNP-schattingen resulteerden.

De thans beschikbare gegevens maken het niet mogelijk de weerslag van de herziening (zonder de Azoren en Madeira), nl. ongeveer 10%, over de diverse voorbehouden uit te splitsen.

Verenigd Koninkrijk

In reactie op de voorbehouden heeft het Verenigd Koninkrijk zijn BNP-schattingen voor de jaren 1988 tot 1991 gecorrigeerd. De verbeteringen die met voorbehouden te maken hadden (voor de vier jaren in kwestie respectievelijk -0,10%, -0,16%, -0,24% en -0,25%) komen overeen met de correcties die aan het uit het buitenland ontvangen inkomen uit vermogen werden aangebracht. Zij hangen samen met het "transversale voorbehoud" ten aanzien van de overgang van BBP naar BNP. De rubriek "totale verandering" bevat niettemin enige correcties waaraan andere voorbehouden ten grondslag liggen. Sommige daarvan hadden een te verwaarlozen invloed op het BNP, zoals bij voorbeeld het voorbehoud ten aanzien van het verzekeringswezen waarvoor alleen in 1991 een correctie (0,08%) werd gemaakt. Voor andere (register van import-exportondernemingen, register van leasingmaatschappijen) bleek het totale effect op het BNP onmogelijk te berekenen omdat de correcties op het niveau van de input-outputtabellen hadden plaatsgevonden. De wijzigingen die naar aanleiding van de voorbehouden in de voor het opstellen van deze tabellen gehanteerde statistische methoden werden aangebracht, zijn evenwel bevredigend gebleken. De nieuwe schattingen die het Verenigd Koninkrijk voor 1988-1991 heeft verstrekt, zijn definitief en de specifieke voorbehouden zijn opgeheven.

ISSN 0254-1513

COM(96) 124 def.

DOCUMENTEN

NL

17

Catalogusnummer : CB-CO-96-133-NL-C

ISBN 92-78-01856-2

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen

L-2985 Luxemburg